

ساختار کتاب

کتاب شب امتحان پیام‌های آسمان هفتم از ۴ قسمت اصلی تشکیل شده است که به صورت زیر است:

۱- آزمون‌های نوبت اول: آزمون‌های شماره ۱ تا ۴ این کتاب مربوط به مباحث نوبت اول است که خودش به دو قسمت تقسیم می‌شود:

(الف) آزمون‌های طبقه‌بندی شده: آزمون‌های شماره ۱ و ۲ را درس به درس طبقه‌بندی کرده‌ایم. بنابراین شما به راحتی می‌توانید پس از خواندن هر درس از درسنامه تعدادی سؤال را بررسی کنید. حواستان باشد این آزمون‌ها هم، ۲۰ نمره‌ای و مثل یک آزمون کامل هستند.

(ب) آزمون‌های طبقه‌بندی نشده: آزمون شماره ۳ و ۴ را طبقه‌بندی نکرده‌ایم تا دو آزمون نوبت اول مشابه آزمونی باشد که معلمتان از شما خواهد گرفت.

۲- آزمون‌های نوبت دوم: آزمون‌های شماره ۵ تا ۱۲ از کل کتاب و مطابق امتحان پایان سال طرح شده‌اند. این قسمت هم، خودش به ۲ بخش تقسیم می‌شود:

(الف) آزمون‌های طبقه‌بندی شده: آزمون‌های شماره ۵ تا ۸ را که برای نوبت دوم طرح شده‌اند، هم طبقه‌بندی کرده‌ایم. با این کار باز هم می‌توانید پس از خواندن هر درس تعدادی سؤال مرتبط با آن درس را پاسخ دهید. هر کدام از این آزمون‌ها هم، ۲۰ نمره دارند در واقع در این بخش، شما ۴ آزمون کامل را می‌بینید.

(ب) آزمون‌های طبقه‌بندی نشده: آزمون‌های شماره ۹ تا ۱۲ را طبقه‌بندی نکرده‌ایم؛ پس، در این بخش با ۴ آزمون نوبت دوم، مشابه آزمون پایان سال معلمتان مواجه خواهید شد.

۳- پاسخ‌نامه تشریحی آزمون: در پاسخ تشریحی آزمون‌ها تمام آن‌چه را که شما باید در امتحان بنویسید تا نمره کامل کسب کنید، برایتان نوشته‌ایم.

۴- درس نامه کامل شب امتحانی: این قسمت برگ برنده شما نسبت به کسانی است که این کتاب را نمی‌خوانند. در این قسمت تمام آن‌چه را که شما برای گرفتن نمره عالی در امتحان پیام‌های آسمان هفتم نیاز دارید، تنها در ۹ صفحه آورده‌ایم، بخوانید و لذتش را ببریدا

یک راه‌گار: موقع امتحان‌های نوبت اول می‌توانید از سوال‌های درس‌های ۱ تا ۸ آزمون‌های ۵ تا ۸ هم استفاده کنید.

فهرست

بارگزاری درس پیام‌های آسمان هفتم

نوبت دوم	نوبت اول	شماره درس
۳	۲	اول
	۲	دوم
	۲	سوم
	۲/۵	چهارم
۴	۲/۵	پنجم
	۳	ششم
	۳	هفتم
	۳	هشتم
۲	-	نهم
۲	-	دهم
۲	-	یازدهم
۲	-	دوازدهم
۱/۵	-	سیزدهم
۱/۵	-	چهاردهم
۲	-	پانزدهم
۲۰	۲۰	جمع

شماره صفحات

نوبت	آزمون	پاسخ‌نامه	شماره
اول	۳	۳۲	آزمون شماره ۱
اول	۶	۳۲	آزمون شماره ۲
اول	۹	۳۳	آزمون شماره ۳
اول	۱۱	۳۳	آزمون شماره ۴
دوم	۱۳	۳۴	آزمون شماره ۵
دوم	۱۶	۳۴	آزمون شماره ۶
دوم	۱۹	۲۵	آزمون شماره ۷
دوم	۲۱	۳۶	آزمون شماره ۸
دوم	۲۴	۳۶	آزمون شماره ۹
دوم	۲۶	۳۷	آزمون شماره ۱۰
دوم	۲۸	۳۷	آزمون شماره ۱۱
دوم	۳۰	۳۸	آزمون شماره ۱۲
درس نامه توب برای شب امتحان			

ردیف	پیام‌های آسمان	نوبت اول	مدت آزمون: ۶۰ دقیقه	http://kheilisabz.com	نمره
۱	آزمون شماره ۱	بایه هفتم متوسطه اول
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱

نمره	توبت اول	پیام‌های آسمان	ردیف
نمره	پایة هفتم متوسطة اول	آزمون شماره ۱	
۰/۲۵	پاسخ کوتاه بدھید.	رسول خدا ﷺ، علت فشار قبر «سعد بن معاذ» را چه چیزی بیان کردند؟	۱۲
۱	امام صادق علیه السلام آثار نیکی به پدر و مادر را چگونه بیان می‌کنند؟ درس پنجم	۱۳
۰/۲۵	به سؤال‌های زیر پاسخ کوتاه دهید.	الف) براساس آیه «و ما ارسلناک الا رحمة للعالمين» پیامبر ﷺ برای چه کسانی رحمت محسوب می‌شود؟	۱۴
۰/۲۵	جای خالی را با کلمه مناسب پر کنید.	ب) خداوند در آیه «و انک اعلیٰ خلق عظیم» اخلاق چه کسی را بسیار نیکو توصیف کرده است؟	۱۵
۰/۲۵	راه رسیدن مردم به بهشت زیبای خداوند و رسیدن به رحمت بی کران او این است که پیامبر ﷺ را به عنوان انتخاب کنند.	با ذکر یک مثال، «عزت نفس» را تعریف کنید.	۱۶
۱	پیامبر، مرگ فردی را که به امانت، خیانت کند چگونه توصیف می‌کند؟ درس ششم	۱۷
۰/۵	پاسخ صحیح را انتخاب کنید.	آیه «و من النّاسُ مَن يُشْرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللّٰهِ» درباره چه کسی نازل شده است؟	۱۸
۰/۲۵	هدف امیر المؤمنین علیه السلام از پذیرفتن حکومت، چه بود؟	(۱) حضرت محمد ﷺ (۲) حضرت علی علیه السلام (۳) حضرت فاطمه علیها السلام (۴) شهیدان	۱۹
۱	بنای فرموده امام علی علیه السلام، خداوند از آگاهان در برابر ستمگران، چه عهدی گرفته است؟	۲۰	
۰/۵	یک رفتار حضرت علی علیه السلام که منجر شد مرد مسیحی به حقانیت دین اسلام پی ببرد، چه بود؟	۲۱	
۰/۵	یک نمونه از فدایکاری‌های حضرت علی علیه السلام را بیان کنید. درس هفتم	۲۲
۰/۲۵	پاسخ صحیح را انتخاب کنید.	الف) حضرت فاطمه علیها السلام سعادت و خوشبختی زنان عالم را در چه چیزی می‌داند؟	۲۳
۰/۲۵	(۱) احترام زیاد به پدر (۲) دوری از مردان نامحرم (۳) احترام زیاد به ساده زیستی	۲۴
۰/۲۵	ب) کدام یک از ویژگی‌های حضرت زهرا علیها السلام نیست؟	(۱) ساده زیستی (۲) ایثار و بخشندگی (۳) حضور نداشتن در اجتماع (۴) حیا و عفت	۲۵
۰/۲۵	پاسخ کوتاه دهید.	الف) چرا حضرت زهرا علیها السلام چیزی درخواست نمی‌کرد؟	۲۶
۰/۲۵	ب) طبق فرمایش پیامبر ﷺ، خداوند با خوشحالی چه کسی خوشحال و با خشم و خشمگین می‌شود؟	جای خالی را با کلمه مناسب پر کنید.	۲۷
۰/۲۵	تقسیم کار در زندگی امام علی علیه السلام و حضرت زهرا علیها السلام توسط انجام شد.	۲۸

ردیف	بیام‌های آسمان	نوبت اول	مدت آزمون: ۶۰ دقیقه	http://kheilisabz.com	نمره
۲۶	حضرت فاطمه ﷺ در هنگام جنگ‌ها به چه اموری مشغول بودند؟	آزمون شماره ۱	پایه هفتم متوسطه اول		۰/۷۵
۲۷	آیه «لَئِن تَالُوا الِّبَرَ حَتَّىٰ تَنْفَقُوا مِمَّا تَحْبَّبُونَ» به کدام ویژگی اخلاقی انسان اشاره دارد؟				۰/۲۵
۲۸	رسول خدا ﷺ، حضرت فاطمه ﷺ را چگونه به جهانیان معرفی می‌کند؟				۱
۲۹	جای خالی را با کلمه مناسب پر کنید.			۰/۲۵
۳۰	به مجتهدی که مردم برای یادگیری احکام به او مراجعه می‌کنند، می‌گویند.				۱/۵
۳۱	با وجود این‌که خداوند بندگانش را دوست دارد، چرا تکالیفی را بر ما واجب کرده است؟ فایده اصلی این تکالیف برای ما چیست؟				۰/۵
۳۲	طبق فرمایش امام صادق علیه السلام، خداوند نزد فرشتگانش به چگونه فردی افتخار می‌کند و می‌گوید: «این بندۀ واقعی من است»؟				۰/۵
۳۳	«تقلید» در دین اسلام به چه معنا است؟				۰/۵
۳۴	موفق باشد	جمع نمرات			۲۰

نمره

پایة هفتم متوسطه اول

آزمون شماره ۹

ردیف

۰/۲۵

پاسخ صحیح را انتخاب کنید.

آیه «لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَّكُمْ» با کدام بیت شعر هماهنگ است؟

۱

یار بد بدتر بود از مار بد
در پریشان حالی و درماندگی
شیر زیان را بدرانند پوست
کفر، نعمت از کفت بیرون کند

- (۱) تا توانی می‌گریز از یار بد
- (۲) دوست آن است که گیرددست دوست
- (۳) سورچگان را چو بود اتفاق
- (۴) شکر نعمت، نعمت افزون کند

۰/۲۵

ساده‌ترین راه برای جلب یاری خداوند چیست؟

۲

(۴) جهاد

(۳) دعاکردن

(۲) تقوا

(۱) صبر

۰/۲۵

چه گروهی بودند که مدام پیمان‌شکنی می‌کردند و مشرکان را بر ضد پیامبر ﷺ، تحریک می‌کردند؟

۳

(۴) مردم مدینه

(۲) ثروتمندان مکه

(۳) یهودیان

۰/۲۵

یکی از بهترین نمونه‌های فدایکاری حضرت علی ع نبرد با عمرو بن عبدود در جنگ بود.

۴

(۴) صفین

(۲) احد

(۳) خندق

۰/۲۵

به سخنان امام جمعه قبل از اقامه نماز جمعه چه می‌گویند؟

۵

(۴) نماز غفیله

(۲) خطبه

(۱) موالات

۰/۲۵

به پیروی و مراجعه به افراد متخصص در دین چه می‌گویند؟

۶

(۴) تقلید

(۲) مرجع تقلید

(۱) مجتهد

درست یا نادرست بودن جملات زیر را مشخص کنید.

۷

(۱) نادرست (۲) درست

یکی از نشانه‌های بلوغ، افزایش حس استقلال طلبی در فرد است.

۸

(۱) نادرست (۲) درست

تمام اجزای بدن سگ (پوست، ناخن، مو، استخوان) نجس است، اما رطوبت بدن او نجس نیست.

۹

(۱) نادرست (۲) درست

لازم نیست امانت غیرمسلمان را به او بازگردانیم.

۱۰

(۱) نادرست (۲) درست

حفظ پوشنش برای سلامتی جامعه کافی است.

۱۱

جاهاي خالي را با کلمات مناسب پر کنيد.

۱۲

کافران دوست ندارند بمیرند، زیرا مرگ برای ایشان به معنای است.

۱۳

راه درمان تنبلی محکم و جدی است.

۱۴

ساده‌ترین نوع تشکر، است.

۱۵

آب باران حکم آب و آب لوله‌کشی خانه‌ها، حکم آب را دارد.

۱۶

حضرت علی ع، حکومت را برای بین مردم پذیرفت.

۱۷

وفای به عهد آن قدر اهمیت دارد که خداوند آن را نشانه می‌داند.

۱۸

هر رکعت نماز جماعت، به اندازه نماز که به فرادی خوانده شود، ارزش دارد.

۱۹

آیات و روایات

۲۰

امیر مؤمنان ع درباره آینده‌نگری چه فرموده‌اند؟

۲۱

با توجه به آیه «یا آیها النَّبِیْ قل لِاَزْواجَكَ وَ بَنَاتِكَ وَ نِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِيْنَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَبِبِهِنَّ ...» حکم حجاب با کدامیک از صفات خداوند مرتبط است؟ چگونه؟

۲۲

نمره	پایه هفتم متوسطه اول	نوبت دوم	پیام‌های آسمان	ردیف
۱		آزمون شماره ۱	آزمون شماره ۱	
۱		ماهیم زیر را تعریف کنید.	ماهیم زیر را تعریف کنید.	۲۰
۱		آب کر:	آب کر:	۲۱
۰/۵		فداکار:	فداکار:	
۰/۵		به سوالات زیر، پاسخ کوتاه بدهید.	به سوالات زیر، پاسخ کوتاه بدهید.	۲۲
۰/۵		تفاوت غسل‌های واجب و مستحب در چیست؟	تفاوت غسل‌های واجب و مستحب در چیست؟	۲۳
۰/۵		چه چیزی باعث ناپایداری دوستی می‌شود؟	چه چیزی باعث ناپایداری دوستی می‌شود؟	۲۴
۰/۵		دو مورد از مطهرات را نام ببرید.	دو مورد از مطهرات را نام ببرید.	۲۵
۰/۵		انجام تکالیف شرعی پیش از بلوغ، چه حکمی دارد؟	انجام تکالیف شرعی پیش از بلوغ، چه حکمی دارد؟	۲۶
۰/۵		مرحله اول از علم، از نظر رسول خدا، چیست؟	مرحله اول از علم، از نظر رسول خدا، چیست؟	۲۷
۰/۷۵		سه ویژگی مهم که می‌توان با آن‌ها دوستان خوب را شناسایی کرد، نام ببرید.	سه ویژگی مهم که می‌توان با آن‌ها دوستان خوب را شناسایی کرد، نام ببرید.	۲۸
۰/۵		با توجه به روایات، چه کارهایی موجب تأخیر خواهند شد؟	با توجه به روایات، چه کارهایی موجب تأخیر خواهند شد؟	۲۹
۰/۵	علم	ماهیم مرتبط را به یکدیگر وصل کنید.	ماهیم مرتبط را به یکدیگر وصل کنید.	
۰/۵	حجاب	مهمنترین فایده آن، در امان ماندن از آزار و اذیت افراد سودجو است.	مهمنترین فایده آن، در امان ماندن از آزار و اذیت افراد سودجو است.	۳۰
۰/۵	عزت نفس	احساس بالرزش بودن و خود را در مقابل دیگران کوچک نکردن	احساس بالرزش بودن و خود را در مقابل دیگران کوچک نکردن	۳۱
۰/۵		فراغیری آن بر هر مرد و زن مسلمان واجب است.	فراغیری آن بر هر مرد و زن مسلمان واجب است.	
۱/۵		به سوالات زیر پاسخ تشریحی بدهید.	به سوالات زیر پاسخ تشریحی بدهید.	۳۲
۱/۵		مسئلیت مشترک مردان و زنان در رابطه با حفظ پاکی جامعه چیست؟ توضیح دهید.	مسئلیت مشترک مردان و زنان در رابطه با حفظ پاکی جامعه چیست؟ توضیح دهید.	۳۳
۱/۵		مرحله دوم انجام غسل را توضیح دهید.	مرحله دوم انجام غسل را توضیح دهید.	۳۴
۲۰	جمع نمرات	موفق باشید		

پاسخنامه

- ۲۶- در خانه نان می‌پخت و برای رزمندگان می‌فرستاد و هرگاه نیاز بود، در جبهه‌ها به مدواوی مجروحان و آبرسانی به آن‌ها مشغول بود.
- ۲۷- ایثار و پخشندگی
- ۲۸- فاطمه^{علیها السلام} سرور زنان اولین و آخرین و برترین بانوی جهان است.
- ۲۹- مرجع تقلید
- ۳۰- خداوند تکالیفی را بر ما واجب کرده است، زیرا او ما را آفریده است و به توانایی‌ها و ضعفهای ما بهتر از خودمان آگاه است و می‌داند چه چیزی به سود ما و چه چیزی به ضرر ما است و دوست داشتن و نداشتن ما، دلیل خوب یا بد بودن کاری نیست.
- فایده اصلی این تکالیف این است که باعث می‌شود توان مقابله با شیطان و رسیدن به پاداش الهی را داشته باشیم.
- ۳۱- جوان نورسیده و با طراوتی که جوانی و شادابی‌اش را در راه اطاعت خدا سپری می‌کند.
- ۳۲- راه شناخت احکام، مراجعه به متخصص در احکام دین است که به این عمل تقلید گفته می‌شود.

-★☆★..... **ازمون شماره ۱ (نوبت اول)** ☆★.....
- ۱- گزینه «۳»
 - ۲- (الف) شکر واقعی
 - ۳- شکرگزاری (الف) عملی مانند کمک کردن به سالمدان
 - ب) اشتباهات، گناهانی
 - ۴- (ب) زبانی مانند گفتن «الحمد لله»
 - ۵- (الف) نماز
 - ۶- در جنگ آحد، خداوند مسلمانان را در حالی باری کرد که شرایط بسیار سختی برای آن‌ها به وجود آمده بود و دیگر توان جنگیدن نداشتند، در حالی که مسلمانان نالمید شده بودند خداوند پنج هزار فرشته برای آنان فرستاد؛ صبر و ایستادگی در برابر مشکلات و توبه و پشیمانی از اشتباه و غفلت خود در این جنگ، آنان را شایسته پیروزی کرد.
 - ۷- بعضی از دعاها به مصلحت انسان نیست که مستجاب شود و بعضی از دعاها هم مستجاب نمی‌شود تا خداوند به انسان چیز بهتری بدهد.
 - ۸- گزینه «۴»
 - ۹- مرگ برای انسان‌های بدکار و کافران که برای آخرت خود هیچ کاری نکرده‌اند پایان خوشی‌ها و سرآغاز سختی‌ها است.
 - ۱۰- این آیده در مورد مرگ انسان‌های پاک و پرهیزکار است. آنان در هنگام مرگ خوشحال هستند و فرشتگان به آنان سلام می‌کنند و در حالی که از عملکرد دنیا خود راضی هستند از دنیا می‌روند.
 - ۱۱- (الف) گزینه «۳»
 - ۱۲- بداخلاقی با خانواده‌اش
 - ۱۳- هر کس پیوند خود را با بستگانش محکم کند و با پدر و مادرش بسیار خوش‌رفتار باشد، دشواری‌های مرگ بر او آسان می‌شود و در دنیا نیز هرگز فقیر و تهی دست نمی‌شود.
 - ۱۴- (الف) همه جهانیان
 - ۱۵- الگوی عملی
 - ۱۶- عزت نفس یعنی احساس بالارزش بودن یعنی این که خودمان را پیش دیگران کوچک نکنیم، یکی از چیزهایی که ما را کوچک می‌کند، در خواست انجام کارهایمان از دیگران است.
 - ۱۷- بر دین من نمرده و خدا را در حالی ملاقات خواهد کرد که از او خشمگین است.
 - ۱۸- گزینه «۲»
 - ۱۹- ایجاد عدالت بین مردم
 - ۲۰- در برابر زیاده‌خواهی ستمگران و گرسنگی مظلومان، سکوت نکنند و حق مظلوم را از ظالم بستانند و به او بازگردانند.
 - ۲۱- حضور در دادگاه بدون استفاده از موقعیت خود به عنوان خلیفة مسلمین و رفتار براساس عدالت.
 - ۲۲- وقتی عمرو بن عبدود (جنگجوی نامدار عرب) در میدان جنگ خندق فریاد کشید و مبارز می‌خواست، تنها کسی که برای نبرد تن به تن با او داوطلب شد و او را از میان برداشت علی^{علیهم السلام} بود.
 - ۲۳- (الف) گزینه «۲»
 - ۲۴- (الف) مبادا که ایشان نتواند آن را تأمین کند و شرمنده شود.
 - ب) حضرت زهرا^{علیها السلام}
 - ۲۵- پیامبر اکرم^{صلی الله علیه و آله و سلم}

***** ☆ آزمون شماره ۹ (نوبت دوم) ☆ *****

- ۱- گزینه «۴»
 ۲- گزینه «۳»
 ۳- گزینه «۳»
 ۴- گزینه «۳»
 ۵- گزینه «۲»
 ۶- گزینه «۴»
 ۷- درست
 ۸- نادرست ← رطوبت بدن سگ هم نجس است.
 ۹- نادرست ← امانت همه انسان‌ها حتی غیرمسلمان را باید برگردانیم.
 ۱۰- نادرست ← حفظ پوشش در کنار حفظ نگاه برای سلامتی جامعه کافی است.
 ۱۱- پایان خوشی‌ها / سرآغاز سختی‌ها
 ۱۲- عزم و اراده
 ۱۳- تشکر زبانی
 ۱۴- جاری، گُر
 ۱۵- ایجاد عدالت
 ۱۶- ایمان
 ۱۷- دو هزار رکعت
 ۱۸- «هر کس امروز در کارش کوتاهی و سستی کند، در آینده به غم و اندوه مبتلا می‌شود.»
 ۱۹- با حکمت خدا. یکی از دستورات حکیمانه خداوند که سلامتی روح انسان‌ها را در پی دارد، حکم حجاب است. آفریدگار دانا و توانا که از هر شخص دیگری به نقاط قوت و ضعف ما آگاهتر است، این آید را به پیامبر ﷺ فرموده است.
 ۲۰- اگر مقدار آب حداقل ۳۸۴ لیتر باشد، به آن آب کر گفته می‌شود. مانند: آب استخر، منبع، لوله‌کشی ساختمان‌ها
 ۲۱- کسی است که برای خدمت به دین و جامعه خود از مال، سلامتی، خانواده و حتی جان خود می‌گذرد و آن‌ها را در راه هدف پاک و بزرگ خود فدا می‌کند.
 ۲۲- همه غسل‌ها به یک روش انجام می‌شوند و تنها تفاوت آن‌ها در نیت است.
 ۲۳- پایبندنی‌بودن به قول و وعده، موجب می‌شود دوستی پایدار نماند.
 ۲۴- آب زمین
 ۲۵- واجب نیست.
 ۲۶- سکوت کردن
 ۲۷- اهل نماز و نیکی راستگویی و فای به عهد
 ۲۸- هر کاری که برای انجام آن، وقتی معین نکنی، دچار تأخیر خواهد شد.
 ۲۹- مهم‌ترین فایده آن، در امان ماندن از آزار و اذیت افراد سودجو است ← حجاب
 ۳۰- احساس بالرزش بودن و خود را در مقابل دیگران کوچک‌نگردن ← عزت نفس
 ۳۱- فraigیری آن بر هر مرد و زن مسلمان واجب است ← علم
 ۳۲- حفظ پوشش مناسب. همان‌طور که زنان حدود پوشش دارند، مردان نیز حدود پوشش دارند. دین اسلام، هر کاری را که مردان و زنان را به گناه اندازد، حرام می‌داند. پوشیدن لباس‌های تنگ و بدنه‌نما، سخن‌گفتن با لحنی که دیگران را تحریک کند، پوشیدن لباس‌هایی که انسان را در جامعه انگشت‌نما کند و انجام هر رفتاری که توجه نامحرمان را به سوی انسان جلب کند، حرام است و در تمام این موارد، فرقی میان مردان و زنان نیست. علاوه بر این، مردان و زنان در حفظ حیا و عفت، به یک امر توصیه شده‌اند.
 ۳۳- مرحله دوم غسل، شستن سر و گردن است. در این مرحله، باید سر و گردن خود را کامل بشوییم اما لازم نیست وقتی سرمان را می‌شوییم، داخل گوش و بینی و دهانمان را بشوییم، بلکه شستن همان مقداری از سر و صورت که دیده می‌شود برای غسل کافی است.
 ۳۴- ابتدا باید نجاست را بر طرف کنیم، سپس اگر می‌خواهیم با آب قلیل ظرف را پاک کنیم، باید آن را ۳ مرتبه آب بکشیم و اگر با آب گُر یا جاری آن را تطهیر می‌کنیم، یک مرتبه آن را آب بکشیم. اگر ظرف را سگ لیسیده یا از آن آب خورده، باید ابتدا خاک‌مال کنیم و سپس آن را دو بار بشوییم تا پاک شود.

به

درس نامه

برای شب امتحان

۲- استفاده صحیح از نعمت شکر نعمت و استفاده ناصحیح از نعمت کفران نعمت است.

۳- شکر واقعی نعمت چیست؟ توضیح دهید.

شکر واقعی نعمت الهی آن است که انسان از نعمت خداوند در راه نافرمانی او و کار حرام استفاده نکند.

استعانت از خداوند

انسان در هر شب‌نه روز ده بار سوره حمد و این آیه را می‌خواند: «ایاک نعبد و ایاک نستعين» ← [خدایا] تنها تو را می‌پرسیم و تنها از تو یاری می‌خواهیم.

راه‌های بهره‌مندی از یاری خداوند

صبر و تقویا

صبر یعنی مقاومت در مقابل مشکلات و تقویا یعنی در هر موقعیتی، از گناهان دوری کنیم. در جنگ احد در هنگام نالمیدی لشکریان مسلمان این آیه نازل شد که: «اگر صبر کنید و تقویا پیشه کنید، هنگامی که دشمنان با جوش و خروش بر شما بتازند، پروردگاریان شما را یاری خواهد کرد...». این پیام به مسلمانان روحیه‌ای بخشید که مشرکان از مقابل آن‌ها با وحشت فرار کردند.

یاری دادن خداوند

منظور از یاری خداوند، یاری دین او است. یاری دین خدا یعنی انسان با جهاد در راه خدا و دفاع از دین با جان و اموال یا با عمل به دستورات خداوند در انجام واجبات و ترک محظمات، به دین خداوند یاری برساند.

خداوند وعده قطعی برای یاری کسانی داده است که دین او را یاری کنند. «ای کسانی که ایمان آورده‌اید اگر خداوند را یاری کنید او [نیز] شمارا یاری می‌کند.»

دعا

یکی از مهم‌ترین و ساده‌ترین راه‌های جلب یاری خداوند، دعاکردن است. «و قال ربکم ادعوني استجب لكم» ← و پروردگاریان گفت: «مرا بخوانید تا [دعای] شما را پذیرم.»

دعای هیچ بنده‌ای پنهان نمی‌ماند و خدا درخواست او را بی‌پاسخ نمی‌گذارد. اگر از خدا چیزی بخواهیم که به مصلحتمان نباشد، خداوند چیزی مفیدتر و مناسب‌تر به ما می‌دهد.

رسول خدا ←: «هیچ مسلمانی خداوند را نمی‌خواند مگر این‌که دعایش یا در همین دنیا مستجاب می‌شود، یا خداوند آن را برایش در روز قیامت ذخیره می‌کند و یا در برابر آن دعا، بخشی از گناهانش را می‌آمرزد.»

یکی از بهترین اوقات مستجاب‌شدن دعا، وقت نماز است چون انسان به خدا توجه بیشتری دارد و خداوند نیز به انسان لطف بیشتری دارد.

درس ۱

بیانی مهریان

خداوند همیشه و همه حال با انسان است و او را می‌بیند.

آیه حفظی «و هو مَعْكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ» ← هر کجا باشید او با شما است.

خداوند مهریان ترین است و از حال همه خبر دارد. او چون ما را دوست دارد از ما و آفریده‌های دیگر شن محافظت می‌کند.

«فَاللَّهُ خَيْرٌ حَافِظًا وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ» ← خداوند بهترین نگهدارنده است و او مهریان ترین مهریان است.

انسان‌ها به خاطر اشتباهات و سهل‌انگاری و گناه خود، از حفاظت خداوند محروم می‌شوند.

نشانه‌های محبت

نشانه‌هایی که محبت خداوند را نشان می‌دهد:

۱- برتری دادن انسان بر دیگر موجودات

۲- نعمت‌هایی که به انسان داده شده است.

خداوند ما را طوری آفریده است که می‌توانیم کارهای خوب را یاد بگیریم، کارهای بد را بشناسیم و از آن دوری کنیم.

شکرگزاری

وظیفه انسان در برابر توجه و نعمت خداوند، شکرگزاری است.

أنواع شکرگزاری

۱- تشکر زبانی که ساده‌ترین نوع تشکر است.

۲- تشکر عملی یعنی استفاده صحیح از نعمت‌ها که نشان‌دهنده شکرگزاری انسان است.

نتایج شکرگزاری

با شکرگزاری هم خداوند از مراضی می‌شود و هم نعمت‌های بیشتری به ما می‌دهد.

آیه حفظی «أَتَنْ شَكْرَتُمْ لَآزِيدَنِكُمْ» ← اگر شکرگزاری کنید، ما قطعاً [نعمت‌ها را] زیاد می‌کنیم.

شکر واقعی نعمت‌های خداوند استفاده نکردن از نعمت‌ها در راه نادرست و انجام ندادن کار حرام است.

امام صادق ←: «شکر نعمت آن است که از آن چه خداوند حرام کرده است، دوری کنی.»

خودت را امتحان کن

۱- چرا بعضی انسان‌ها با وجود این که خداوند از آن‌ها مراقبت می‌کند، دچار حادثه می‌شوند؟

انسان‌ها گاهی با بی‌دقیقی، سهل‌انگاری یا نادانی دچار حادثه می‌شوند. انسان با اشتباه خودش، خودش را از حفاظت خداوند محروم می‌کند.

خودت را امتحان کن

درس ۲

عبر آسان

ابوذر در مورد ترس از مرگ گفت: شما دنیا یتان را آباد کرده‌اید و آخرت‌تان را پیران و خراب، معلوم است دوست ندارید از آبادانی به ویرانی بروید. کارهایی که سبب آسانی زندگی در دنیا و آخرت می‌شوند:

نیکی به پدر و مادر

چنانی در زمان پیامبر در حال مرگ بود. چون مادرش از او ناراضی بود به سختی جان می‌داد. به همین دلیل، پیامبر ﷺ از مادرش خواست از او راضی شود و پیامبر نیز برای او دعا کرد تا به راحتی از این جهان برود. امام صادق علیه السلام فرمود: «هر کس پیوند خود را با بستگانش محکم کند و با پدر و مادرش بسیار خوش‌رفتار و مهربان باشد، دشواری‌های مرگ بر او آسان می‌شود و در دنیا نیز هرگز فقیر و تهی دست نمی‌شود».

صدقه دادن

امام سجاد علیه السلام هر شب برای نیازمندان غذا می‌برد و خود را برای آخرت آماده می‌نمود. این کار مداوم باعث شده بود شانه آن حضرت پیغمبر مسیح بینند. امام صادق علیه السلام فرمود: «صدقه دادن موجب نجات از مرگ بد و رهایی از هفتاد نوع بلا است». صدقه فقط مالی نیست و هر نوع کمک به دیگران در راه خداوند، صدقه محسوب می‌شود.

خوش اخلاقی

هنگامی که سعد بن معاذ از دنیا رفت، مادرش رو به قبر پسرش کرد و گفت: ای سعد، بهشت بر تو گوارا باد! پیامبر ﷺ فرمودند: «این قدر با اطمینان سخن مگو، سعد اکنون در قبر عذاب می‌کشد». اصحاب با تعجب پرسیدند: «چرا؟» پیامبر ﷺ فرمود: «علت فشار قبر سعد این است که او با خانواده‌اش در خانه بداخلاقی می‌کرد». هر کاری که خداوند به آن‌ها دستور داده است و ترک هر چیزی که خداوند از انجام آن نهی کرده است باعث آسانی مرگ می‌شود. حضرت علی علیه السلام در مورد آمادگی برای مرگ فرمودند: «کسی که از گناهان بپرهیزد و به واجباتش عمل کند و خود را به اخلاق نیکو بیاراید، دیگر برایش فرقی ندارد چگونه بمیرد. به خدا قسم برای پسر ابوطالب فرقی ندارد که او به سراغ مرگ برود یا این که مرگ به سراغش آید».

خودت را امتحان کن

۱- نیکی به پدر و مادر چه تأثیری بر زندگی ما در دنیا و آخرت دارد؟
نیکی به پدر و مادر در دنیا باعث فقیرنشدن می‌شود و دشواری‌های مرگ را بر انسان آسان می‌کند.

۲- علت آزار و فشار قبر سعد بن معاذ چه بود؟

علت فشار قبر سعد بن معاذ بداخلاقی با خانواده‌اش بود.

۳- دو مورد از آثار صدقه دادن را بنویسید.

(۱) نجات از مرگ بد، (۲) رهایی از هفتاد نوع بلا

۴- حضرت علی علیه السلام چگونه خود را برای مرگ آماده کرده بود که از آن هراسی نداشت؟

با عمل به واجبات و دوری از گناهان و آراسته شدن به اخلاق نیکو

۱- توضیح دهید چرا بهلول هرگز چیزی از هارون درخواست نمی‌کرد؟
زیرا بهلول، هارون را قادرمند واقعی نمی‌دانست که نیازش را از او بخواهد.

۲- چرا خداوند همه دعاها را خواسته‌ایم که به مصلحتمان نیست و خداوند به

جای آن، چیز بهتری برای ما مستجاب می‌کند.

۳- خداوند در جنگ احمد، مسلمانان را در چه شرایطی یاری کرد؟
در جنگ احمد خداوند هنگامی مسلمانان را یاری کرد که آنان توان جنگیدن نداشتن و نامید شده بودند.

۴- توضیح دهید ما چگونه می‌توانیم خداوند را یاری دهیم؟
انسان با یاری دین خداوند می‌تواند خدا را یاری کند. یعنی با جهاد در راه خدا و دفاع از دین با جان و مال و یا عمل به دستورات خداوند، او را یاری می‌کنیم.

درس ۳

تلخ و شیرین

وضعیت انسان‌ها هنگام رفتن از این دنیا متفاوت است.

مثال

در شهری، مردم هر سال اولین کسی را که وارد شهر می‌شود به عنوان پادشاه انتخاب می‌کنند و یک سال به تمام دستورات او عمل می‌کنند و سال بعد، پادشاه جدیدی انتخاب می‌کنند و پادشاه قبل را به جزیره‌ای می‌برند و آن جا می‌گذارند. هر پادشاه می‌تواند یک سال هر فرمانی که می‌خواهد بدهد و در کمال آسایش زندگی کند اما بعد از رفتن به جزیره باید بدون آب، غذا و خانه زندگی کند.

اگر پادشاهی در این یک سال فقط خوش‌گذرانی کند، هنگام رفتن به جزیره ناراحت است، ولی اگر در آن یک سال به فکر رفتن به جزیره باشد و آن جا را آباد کند وقتی در آخر سال به آن جا می‌رود خوشحال و بدون نگرانی خواهد بود. از نظر قرآن کریم مردم در هنگام رفتن از دنیا دو دسته‌اند:

❶ کسانی که فرشتگان جانشان را در حالی که پاک هستند می‌ستانند و به آنان می‌گویند درود بر شما، به بهشت وارد شوید.

❷ فرشتگان جان کافران را می‌گیرند به صورت و پشت‌هایشان می‌زنند و می‌گویند عذاب سوزان را بچشید.

کسانی که به خدا و پیامبرانش ایمان دارند و به فکر زندگی پس از مرگ هستند، رفتن از دنیا برایشان ترسی ندارند.

کسانی که کافر و بدکار هستند و برای سفر خود توشه‌ای آماده نمی‌کنند، دوست ندارند از دنیا بروند چون می‌دانند مرگ پایان خوشی‌های آن‌ها است.

خودت را امتحان کن

۱- چرا پادشاه زیرک از رفتن به جزیره هیچ ترسی در دل نداشت؟

چون آن جزیره را برای زندگی آماده کرده و هر چیز را که لازم بود به آن جا فرستاده بود.

۲- مرگ برای چه کسانی وحشتناک و ناخوشایند است؟ چرا؟

مرگ برای کافران و بدکاران ناخوشایند است زیرا خودشان را برای آن آماده نکرده‌اند و از خوبی‌های دنیا مادی نمی‌توانند دل بکنند.

۳- حالت مؤمنان را در هنگام مرگ توضیح دهید.

اهل ایمان در هنگام مرگ خوشحال هستند و هیچ ترسی ندارند، چون می‌دانند در زندگی جدید خود هم، در آرامش و راحتی به سر خواهد برد.

امانتداری

پیامبر اسلام ﷺ به جوان چوپانی که گوسفندان یهودیان را نگه می‌داشت و می‌خواست آن‌ها را به پیامبر ﷺ بدهد، فرمود: «در دین ما خیانت در امانت از بزرگ‌ترین گناهان است. این گوسفندان نزد تو امانت هستند پس بر تو لازم است همه گوسفندان را به دست صاحبانش برسانی.»

پیامبر اسلام ﷺ قبیل از پیامبری به محمد امین معروف شده بودند و کفار مکه با اطمینان خاطر نفسی ترین اشیای خود را نزد ایشان به امانت می‌گذاشتند. پیامبر ﷺ در مورد امانتداری فرمودند: «شخصی که در دنیا به امانت خیانت کند و آن را به صاحبیش پس ندهد، اگر بمیرد بر دین من نمرده است و خدا را در حالی ملاقات خواهد کرد که از او خشمگین است.»

ویژگی‌های اخلاقی پیامبر ﷺ باعث شد ایشان «رحمت برای تمام جهانیان» باشند. خداوند در مورد پیامبر در قرآن فرموده است:

ما تو را جز به عنوان رحمت برای تمام جهانیان نفرستادیم.
به راستی تو دارای اخلاق بسیار نیکوبی هستی.

مردم جهان برای رسیدن به بهشت باید پیامبر ﷺ را الگوی خود قرار دهند.

خودت را امتحان کن

۱- زندگی چه کسانی می‌تواند بهترین الگوی زندگی ما باشد؟ چرا؟
زندگی پیامبرین بهترین الگوی ماست، زیرا آنان بهترین سبک زندگی را انتخاب می‌کردند.

۲- با ذکر یک نمونه عزت نفس را تعریف کنید.

عزت نفس یعنی انسان درخواست هیچ کاری حتی گرفتن یک چوب خال
دنдан را از کسی نداشته باشد.

۳- با توجه به سخن پیامبر ﷺ عاقبت خیانت در امانت چیست؟
کسی که در امانت خیانت کند، مسلمان نیست و هنگام مرگ خدا از خشمگین است.

درس ۶

اسوۀ فدایکاری و عدالت

هنگامی که پیامبر ﷺ می‌خواست مکه را ترک کند، مشرکان می‌خواستند شبانه به خانه او رفته و او را بکشند. پیامبر ﷺ از نقشه آنان باخبر شد و از حضرت علیؑ خواست در بستر او بخوابد. علیؑ با شجاعت و فدایکاری این مأموریت را انجام داد. درستایش این فدایکاری علیؑ خداوند در قرآن فرموده است: «واز مردم کسانی جان خود را می‌فروشند [قدا می‌کنند] تا خشنودی خدا را به دست آورند و خدا نسبت به بندگانش مهربان است.»

فداکار واقعی کسی است که برای خدمت به دین و جامعه خود، از مال، سلامتی، خانواده و حتی جان خود بگذرد.

نمونه‌هایی از فدایکاری علیؑ در تاریخ اسلام:

۱- تنها کسی که با عمرو بن عبدود در جنگ خندق به مبارزه پرداخت، علیؑ بود.

۲- در جنگ أحد تنها علیؑ و چند نفر دیگر از پیامبر ﷺ محافظت کردند.

۳- در جنگ خیر علیؑ توانست در قلعه را از جا بکند و یهودیان را شکست دهد.

۴- علیؑ مأمور شد آیات مهم سوره توبه را در مکه برای کافران بخواند.

عدالت‌طلبی و مساوات، از ویژگی‌های مهم علیؑ بود.

سخن علیؑ در مورد دلیل پذیرش خلافت: «اگر خداوند از آگاهان، عهد و

پیمان نگرفته بود که در برابر زیاده‌خواهی ستمگران و گرسنگی مظلومان سکوت

نهایا پیامبران هستند که با دین آسمانی، راه درست زندگی کردن را به مامی آموزنند. گفتار و رفتار پیامبران الگوی عملی زندگی ما است، زیرا پیامبران بهترین سبک زندگی را انتخاب می‌کردند.

پیامبر اسلام ﷺ تمام ویژگی‌های پیامبران گذشته را داشته است و تمام رفتارهای ایشان شایسته پیامبر ﷺ است.

ویژگی‌های اخلاقی و رفتار اجتماعی پیامبر ﷺ

بزرگواری و محبت

پس از فتح مکه به وسیله پیامبر ﷺ و یارانش، کفار و کسانی که در هنگام حضور پیامبر ﷺ در مکه به ایشان بسیار آزار رسانده بودند نگران بودند که پیامبر ﷺ حالا که از لحاظ قدرت بر آن‌ها مسلط شده است از آنان انتقام بگیرد. در دوران حضور پیامبر در مکه کفار بسیار به ایشان آزار رساندند. مثلاً با سنگ به صورت ایشان زده بودند، دندان ایشان را شکسته بودند و به ایشان فحش و ناسزا داده بودند.

پیامبر ﷺ با یادآوری خاطرات تلخ خود گریست. مردم مکه نیز گریه کردند. پیامبر ﷺ به آنان گفت: «من چیزی می‌گویم که یوسف به برادرانش گفت و آن این که امروز نکوهشی بر شما نیست، خداوند از گناهان شما در گذرد. او مهربان‌ترین مهربانان است. بروید که شما آزاد شدگانید.»

این رفتارهای با محبت باعث شده بود که مردم پیامبر ﷺ را برای خود پدری مهربان و دلسوز بدانند و در دشواری‌ها و مشکلات به او پناه ببرند.

خداوند در مورد اخلاق نیکو و مهربانی پیامبر ﷺ می‌فرماید:
﴿لَقِدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ﴾ بی‌شک برای شما پیامبری از خودتان آمده است.
﴿عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَيْتُمْ﴾ بر او دشوار است شما در سختی بیفتید.
﴿حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ﴾ به [هدایت] شما اشتیاق فراوان دارد،
﴿بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ﴾ نسبت به مؤمنان بسیار دلسوز و مهربان است.

عزت نفس

عزت نفس یعنی احساس بالرزش بودن و این که خودمان را پیش دیگران کوچک نکنیم. یکی از چیزهایی که انسان را کوچک می‌کند، درخواست انجام کارهایمان از دیگران است.

پیامبر ﷺ در سفری که به همراه عده‌ای بودند، در هنگام استراحت شترشان را خواباندند، پس از چند لحظه بازگشتن و زانوی شترشان را بستند. وقتی یاران ایشان گفتند چرا از ما نخواستید این کار را انجام دهیم، در پاسخ فرمودند: «هیچ وقت کارهای [شخصی] خود را از دیگران نخواهید، حتی ادر کوچک‌ترین چیزی مثل درخواست برای چوب خلال دندان.»

امام صادق علیه السلام در مورد ساده‌زیستی پیامبر ﷺ فرمودند:

- لباس و کفش پاره‌شان را خودشان می‌دوختند.
- در را خودشان باز می‌کردند.
- با دستان خود گندم و جو را آسیاب می‌کردند.
- در کارهای خانه به اهل خانه کمک می‌کردند.